

РЕЦЕНЗИЯ

от д-р **Васил Стефанов Петков** – доцент в Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“, Факултет по икономически и социални науки, катедра „Маркетинг и международни икономически отношения“

на материалите, представени за участие в конкурс
за заемане на академичната длъжност ‘доцент’

в Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“

по област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки
професионално направление 3.8. Икономика

(Световно стопанство и международни икономически отношения – Европейска икономика)

В конкурса за ‘доцент’, обявен в Държавен вестник, бр. 46 от 9 юни 2017 г. и в интернет-страница на Пловдивски университет "Паисий Хилендарски" за нуждите на катедра „Маркетинг и международни икономически отношения“ към Факултет по икономически и социални науки, като кандидат участва единствено **гл. ас. д-р Атанас Игнатов Владиков** от катедра „Икономически науки“, Факултет по икономически и социални науки, Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“.

1. Общо представяне на получените материали

Предмет:

Със заповед № Р33-4369 от 08.09.2017 г. на Ректора на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ (ПУ) съм определен за член на научното жури на конкурс за заемане на академичната длъжност ‘доцент’ в ПУ по област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.8. Икономика (Световно стопанство и международни икономически отношения – Европейска икономика), **обявен за нуждите на катедра „Маркетинг и международни икономически отношения“** към Факултета по икономически и социални науки.

За участие в обявения конкурс е подал документи **единствен кандидат, а именно:**
гл. ас. д-р Атанас Игнатов Владиков от Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“, Факултет по икономически и социални науки, катедра „Икономически науки“.

Представеният от гл. ас. д-р Атанас Игнатов Владиков комплект материали на хартиен носител е в съответствие с Правилника за развитие на академичния състав на ПУ, и включва следните документи:

- Молба по образец;
- Автобиография;
- Диплома за ОКС „Магистър“ от България и диплома за ОКС „Магистър“ от САЩ;
- Диплома за ОНС „Доктор“;
- Списък на научните трудове;
- Справка по чл. 65, ал. 3 от ПРАСПУ;
- Анотации на материалите и самооценка на приносите;
- Декларация за оригиналност и достоверност;
- Препис-извлечение от Протокол № 97 на Катедрен съвет, Препис-извлечение от Протокол №113 на Факултетен съвет и Препис-извлечение от Протокол №18 на Академичен съвет;
- Копие от обявлението за конкурса в Държавен вестник, бр. 46 от 09 юни 2017 г.;
- Удостоверение за трудов стаж;
- 2 броя справки за учебната работа – за академична заетост и за разработени академични курсове;
- 3 броя служебни бележки за научно-изследователската работа – представител в Управителен съвет, 3 проекта по НПД и 1 национален проект;
- Удостоверение №76;
- Разделителен протокол, референция от фондация „Фридрих Еберт“, научен превод на книгата „Прекариятът – новата опасна класа“ и научен превод на лекцията на нобеловия лауреат проф. Гари Бекер;
- 29 броя публикации за участие в конкурса;
- Автореферат за придобиване на ОНС „Доктор“ и включените заглавия на публикации, които са участвали в конкурса за ОНС „Доктор“ и не участват в конкурса за доцент.

Кандидатът гл. ас. д-р Атанас Игнатов Владиков е приложил общо 29 научни труда, от които 1 самостоятелна студия и 7 студии в съавторство, 1 самостоятелна монография и 1 монография в съавторство, 1 книга в съавторство, 1 самостоятелно учебно помагало и 2 учебни помагала в съавторство, 2 самостоятелни научни доклада, 11 самостоятелни статии и 2 статии в съавторство. Рекапитулацията от представените 29 научни труда - 16 са самостоятелни, а 13 са в съавторство; от представените 29 труда – 21 са на български език, а 8 са на

английски език. Приемат се за рецензиране 27 научни труда, които са извън дисертацията и се отчитат при крайната оценка, както и участието в 3 научноизследователски проекти по НПД и 1 национален проект (публикации №5 и №6, както и публикации №14 и №15 са по същество един и същи научен труд, публикуван съответно на български и английски език, следователно се редуцират с 2 броя). Не се рецензират 6 научни труда по дисертацията. Разпределението на научните трудове по съответни рубрики, в страната и в чужбина, е както следва: 1 студия в чужбина, посочена като публикация №3. Останалите 7 научни труда на английски език, особено тези, които са публикувани чрез фондация „Фридрих Еберт“, са получили възможност за международно представяне. Приложени са и оригинали/ксерокопия на всички научни трудове, както и документи удостоверяващи тяхното публикуване, придружени от декларация за оригиналност и достоверност. При публикацииите в съавторство са представени съответните разделителни протоколи. Декларираният от кандидата общ обем на научната продукция е 1 687 страници, от които 736 страници са лично участие.

2. Кратки биографични данни на кандидата

Кандидатът гл. ас. д-р Атанас Игнатов Владиков е роден на 17.07.1978 г. Бакалавърската си степен той получава в ПУ „Паисий Хилендарски“, където учи от октомври 1998 г. до юли 2002 г. в специалност „Международни икономически отношения“ и получава професионална квалификация „Икономист“. В същия университет изучава магистърска програма по „Стопанско управление“, специализация „Бизнес администрация“ от октомври 2002 г. до юли 2003 г., където придобива професионална квалификация „Мениджър“. Той продължава своето обучение в Университета на Централна Оклахома (гр. Едмънд), където през декември 2005 г. придобива диплома за магистър по бизнес администрация (МВА). От март 2010 г. до март 2013 г. е докторант на самостоятелна подготовка в Университет за национално и световно стопанство, гр. София, където защитава дисертационен труд на тема: „Оценка на възвращаемостта на инвестициите в човешки капитал чрез пазарните равнища на работната заплата (на примера на реализацията на специалистите с висше образование на пазара на труда в България)“.

Професионалната си кариера започва в Университета на Централна Оклахома, факултет „Бизнес администрация“, катедра „Информационни системи и оперативен мениджмънт“ като асистент по организиране на стажантска програма (януари 2004 г. – декември 2005 г.). От април 2006 г. в продължение на 1 година заема длъжността „мениджър по управление на качеството“ във Висшето училище по агробизнес и развитие на регионите. През май 2007 г. е назначен като асистент в Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“, Факултет по

икономически и социални науки. След това последователно става старши асистент (декември 2008 г.) и главен асистент (февруари 2012 г.) в същия университет, където работи и към момента. В периода декември 2014 г. – октомври 2015 г. е бил научен секретар по международното сътрудничество и управление на проекти във Факултета по икономически и социални науки към Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“. Член е на Съюза на икономистите в България. Има специализация в Международната организация по труда, гр. Женева, Швейцария. Владее свободно английски, гръцки и руски език.

Съгласно представено удостоверение от ПУ „Паисий Хилендарски“ кандидатът работи на основен трудов договор към същия университет в катедра „Икономически науки“ към Факултет по икономически и социални науки и към 20.06.2017 г. има общ педагогически трудов стаж малко над 11 години, стаж като главен асистент от над 7 години и е придобил ОНС „доктор“ преди 4 години.

Успоредно д-р Владиков е взел участие в следните изследователски проекта: „Разработване на софтуерна система от аналитични и симулационни модели за преподаване на икономически и управленски знания“, „Съвременни изследователски методи и технологии в икономическите и социални науки“, „Свободният обмен на блага – правни и икономически проблеми“ и „Студентски практики“ (финансиран по ОП „Развитие на човешките ресурси“ и съфинансиран от Европейския социален фонд на ЕС).

Кандидатът има значителна публицистична и експертна дейност в сферата на европейската и международната икономика, данъчното облагане, проектното и инвестиционното консултиране. Същият е участвал и в разработването и реализирането на изследователски, образователни и бизнес проекти с публично, частно и публично-частно финансиране.

В допълнение, съгласно представена референция от Фондация „Фридрих Еберт“, бюро България, д-р Владиков е участвал активно в организирането и разработването на лекторни материали в икономическия модул на обучителна програма, в представянето и реферирането на ролеви игри, както и в представянето и дискутирането на различни икономически проблеми.

3. Обща характеристика на дейността на кандидата

Оценка на учебно-педагогическа дейност и подготовка на кандидата

Гл. ас. д-р Атанас Игнатов Владиков е автор на учебното помагало „Икономика, организация и управление на човешкия капитал“, УИ „Паисий Хилендарски“, 2015 г., както и съавтор на учебните пособия – „Учебно помагало за дистанционно обучение по Европейска икономическа и социална политика – сравнителни анализи“, ЕКИУ, Пловдив, 2013 г. и „Мо-

дели и решения на икономически задачи в софтуерна среда“, УИ „Паисий Хилендарски“, 2011 г.

Кандидатът самостоятелно е подготвил и изнесъл лекционни курсове по следните учебни дисциплини: „Политики на Европейския съюз“, „Икономическа и социална политики на Европейския съюз“, „Обща търговска политика на Европейския съюз“, „Управление на човешкия капитал“ и „Публично-частно партньорство“. Същият е подготвил и предстои да изнася лекционен курс по „Европейска икономика“. Същите курсове се четат пред студенти редовно и задочно обучение в бакалавърските програми, както и в магистърските курсове на ПУ „Паисий Хилендарски“. По-голяма част от лекционните курсове са придружени с публикувано „Ръководство за студента“ (Syllabus), което съдържа подробно описание на съдържанието на курса, литературата и примерни изпитни тестове.

Съгласно представена справка за учебната работа на гл. ас. д-р Атанас Владиков, същият има 210 часа лекции и 75 часа упражнения учебна натовареност само за предходната уч. 2016/2017 г.

Учебно-педагогическата дейност и подготовка на кандидата е забележителна. Същият е разработил и изнесъл значителен брой лекционни курсове с акцент върху проблематиката, свързана с ЕС. Тези учебни дисциплини са обезпечени с необходимата литература, а студентите са максимално улеснени при тяхната подготовка.

Оценка на научната и научно-приложна дейност на кандидата

Представените публикации за участие в конкурса, както и получените резултати, научните и научно-приложните приноси ще бъдат разгледани в четири тематични направления:

Първо тематично направление (Европейска икономика и интеграция) включва 1 самостоятелна монография на български език, 1 учебно помагало в съавторство на български език, 2 студии на английски език в съавторство, 1 самостоятелна и 1 в съавторство статия на английски език, 4 самостоятелни статии на български език и 1 самостоятелен доклад на български език.

В монографичното изследване „Интегрираният трудов пазар на Европейския съюз – през призмата на еластичностите на кривите на търсенето и предлагането на труд“ авторът извежда утвърдени теоретични постановки при анализа на европейския трудов пазар, дискутира въпросите, свързани с търсенето и предлагането на труд, анализира трудовите процеси и утвърждава специализиран терминологичен апарат на български език.

В учебното помагало „Европейска икономическа и социална политика – сравнителни анализи“ (в своята част) кандидатът извежда основните връзки и закономерности между на-

селението и икономическото развитие, представя възможните сценарии за излизане от кризата и в дълбочина изследва коефициентите на безработица и заетост.

Студията “Trade Unions and Social Dialogue in the Period of Crisis: The Serbian Case” разглежда предкризисната ситуация в Сърбия, продължителността и въздействието на кризата в страната, проследява различни макроикономически и финансови показатели на Сърбия и страните от ЕС и отправя препоръки за излизане от кризата.

Студията “Synopsis of the Flat Tax Rates in the Region of South East Europe” представя лидерите в приложението на плоския данък и данъчната политика в страните от региона.

Публикация №5 и №6 на английски и български език „Пазарът на труда на ЕС (разгледан през призмата на еластичностите)“ представлява изследване, посветено на ефектите на трудовия пазар в рамките на ЕС-28. Трудовият пазар се анализира чрез еластичността на труда на микро- и макрониво.

Статията „Европейската политика на интеграция за региона на Западните Балкани в периода 2007-2020 г.“ анализира публичният ресурс, който се отделя от ЕС за региона.

Докладът „Възможен ли е приобщаващ икономически растеж при силна диспропорция между доходите и цените на електроенергията: Българският случай в европейски контекст“ разглежда основните принципи, въз основа на които си калкулира крайната цена на електрическа енергия. Авторът извежда и няколко „енергийни парадокса“ и отправя препоръки в условията на членството на страната в ЕС.

Публикацията „ЕС и Централна Азия през 2013 г. – интеграционни намерения при кризисни отношения“ анализира възможните сценарии за бъдещо сътрудничество между двата региона, като същевременно се прави съпоставка на съществуващите модели на равнище ЕС и отделни страни от Централна Азия.

Публикацията “Equity vs. Efficiency – Possibilities to Lessen the Trade-Off in Social, Employment and Education Policy in South-East Europe”, в частта “Bulgaria: Transition Revised – Social Fragmentation and Poverty Increase” се разглеждат политиките по образование и заетост, както и социалните политики в условията на преход.

Публикацията „Ефекти на плоския данък върху наетите лица. Теоретични парадигми и реалности в балтийските страни и страните от региона на Югоизточна Европа“ третира теоретичните възгледи за справедливо данъчно облагане, както и данъчните реалности и ефекти.

Докладът „Икономическият залог в управлението на общата енергийна политика на ЕС“ дискутира проблемите, свързани с управлението на общата енергийна политика на ЕС и предизвикателствата пред нейното изграждане.

Второ тематично направление (Международни икономически отношения, институционализъм, публични политики, синдикални проблеми, социални неравенства, трудови пазари и бедност) се състои от 1 колективна монография на български език, 1 студия на английски език в съавторство, 2 студии на български език в съавторство и 1 самостоятелна статия на български език.

В колективното монографично изследване „Конкурентните позиции на университетите и висшите училища на пазара на труда в България“ кандидатът е разработил трета част „Аналитичен преглед на прилагани модели, методики и системи за разработване на рейтинги на университетите и висшите училища“, точка 1 „Контент-анализ на популярни методики за рейтингови оценки“ и по-конкретно рейтинг на „Таймс“, рейтинг на „Файненшъл Таймс“, рейтинг на университета „Жиао Тонг“, рейтинг на Лайденския университет и рейтинг на компанията СНЕ и „Ди Цайт“.

Публикация №14 и №15 са една и съща, но на български и на английски език – „Остерити мерки срещу ефективност: как мерките за възстановяване на икономиката изкривиха механизмите на пазара на труда“. Тя последователно разглежда възстановяването на икономиката без създаване на работни места, структурните дисбаланси на пазара на труда и деформациите и дисфункциите на същия пазар.

Публикацията „Социалната политика през прехода в България (1989 – 2010 г.)“ дискутира дуализма на преходната социална политика – между неолиберализма и социалната демокрация, стихийната сегментация на пазара на труда, състоянието на страната в рамките на членството в ЕС и данъчната политика.

Статията „Ревизия на прехода: Фрагментация на трудовите пазари, социално неравенство и нарастване на бедността“ разглежда парадоксите на образователния и трудовия пазар в България. Специално внимание се отделя на асиметрията в социалната политика.

Публикацията „Един нетрадиционен поглед към живота и творчеството на бащата на институционализма (или как животът дава отражение върху професионалния път)“ е посветена на жизнения път и творчеството на Торстейн Веблен.

Трето тематично направление (Световна икономическа проблематика, икономически модели и глобални кризи) включва 1 колективно учебно помагало на български език, 1 студия на английски език в съавторство, 1 статия на български език в съавторство и 1 самостоятелен доклад на български език.

В учебното помагало „Модели и решения на икономически задачи в софтуерна среда“ кандидатът е разработил т.Ш „Приложение на симплекс метод при решаване на производст-

вени задачи с помощта на компютър“, което е свързано с намирането на оптимизационни решения и определено обогатява обучението на студентите.

Студията „Глобалната криза и регионалните икономически нагласи“ разглежда променящата се среда или фоновите фактори (еврочленството и кризата), първоначалните сигнали за кризисните сътресения, икономическите страхове на българите, маргинализацията на статусите, данъчното поведение и стратегиите за оцеляване.

Публикацията „Правно-икономически дизайн за формиране на критерии за ПЧП в региона на Югоизточна Европа“ разглежда публично-частното партньорство като механизъм за повишаване на стандарта на предлагане на публични услуги и добавяне на по-висока икономическа стойност в региона.

Докладът „Аналитичен преглед на позициите на международни икономически и финансови институции относно глобалната криза“ разглежда водещите тенденции в световната икономика и отражението на кризисните процеси върху пазара на труда.

Четвърто тематично направление (Научни трудове, свързани с международно признати разработки на Нобелови лауреати по икономика) включва 1 самостоятелно учебно помагало на български език, 1 самостоятелна студия на български език, 1 самостоятелна статия на английски език, 3 самостоятелни статии на български език и 1 колективна книга на български език.

В това тематично направление се разглеждат научните постижения на Нобелови лауреати по икономика, както и техните разработки. Приемам публикациите и в него (7 на брой) като част от научната продукция на кандидата, която въпреки че не съдържа съществени научно-приложни приноси, все пак включва критичен анализ и се радва на интерес от по-широката публика.

Кандидатът е представил и научни преводи на „Прекариятът – новата опасна класа“ (Гай Стендинг) и „Как да се гледа по икономически начин на живота“ (Гари Бекер – носител на Нобеловата награда за икономика през 1992 г.), с които прави достойние на българската публика трудовете на забележителни икономисти.

В заключение мога да отбележа, че основният фокус в изследванията на кандидата гл. ас. д-р Атанас Игнатов Владиков е ЕС в различни направления – икономическа, социална, енергийна и данъчна политика, както и на различни равнища – отделна страна-членка, група страни-членки или ЕС като цяло. В тази връзка значителна част от представените публикации отговарят на предмета на обявената процедура в научното направление: „Световно стопанство и международни икономически отношения – Европейска икономика“.

Приноси (научни, научно-приложни, приложни) и цитирания

От приложената документация „Анотации на материалите“ (съгласно чл. 65 от ПРАСПУ), включително самооценка на приносите, която се съдържа в т.Ш, напълно подкрепям всички, без тези по т.6 и т.7. В допълнение мога да посоча и следните приноси, които откривам в представените за рецензиране материали:

- внасяне на теоретико-приложна яснота при определяне на характера и спецификата на процесите на търсене и предлагане на труд при един наднационален и сложен трудов механизъм;
- критично осмисляне и приложение на мултидисциплинарен синтез на теоретични тези, фактология и емпирика в рамките на единното трудово пространство на ЕС;
- доказване на ролята на пазара на труда като ефективен инструмент за изграждане на икономически справедливи отношения по линията работодател-работник в рамките на ЕС;
- въз основата на анализ на хетерогеността на работната сила в ЕС достигане до извода, че съществува уникален модел на множествени равновесни точки на пазара на труда в различните страни – членки на ЕС;
- аргументирано доказване на тезата, че системата от плосък данък не води до справедливо разпределение на данъчното бреме, а до разширяване на социалните диспропорции между социалните слоеве в съответните страни (съществуването и на двете системи е предизвикателство пред всички страни от ЕС);
- на базата на емпиричен анализ са изведени основните характеристики на пазара на труда в България.

В трудовете на д-р Владиков са налице достатъчен на брой и ценни научни, научно-приложни и методически приноси, които показват задълбочена теоретична и практическа работа, която е извършена от кандидата през продължителен период от време. Същите са представени ясно и аргументирано като допринасят за обогатяване на научното познание. Основната част от тях се съдържат в самостоятелното монографично изследване „Интегрираният трудов пазар на Европейския съюз – през призмата на еластичностите на кривите на търсенето и предлагането на труд“. Останалите се откриват преди всичко в първото и третото тематично направление (условно разделени от кандидата и препоредени от рецензента). Същевременно авторът може да доразвие много от тях в бъдещи монографични изследвания или учебни помагала.

В периода 2012 – 2017 г. са налице общо 9 цитирания на кандидата, от които 2 са от чуждестранни автори и издателства - Cracow University of Economics и Friedrich Ebert Stiftung, Skopje, 3 от утвърдени български автори – Т. Ракаджийска, Т. Томова и М. Пиргова, 3 са самоцитирания и 1 цитат е от негов съавтор. По отношение на тези цитирания, които са посочени и са използвани само за настоящата процедура, може да се отбележи, че след редукция на свързани с автора издателства или колективи, са налице 4 обстойни цитирания – 1 в полско издание и 3 в български научни трудове. Въпреки това тези цитирания са напълно достатъчни и показват разпознаваемост от научната общност.

Въз основа на изложеното по-горе мога да заявя, че кандидатът напълно покрива стандартните количествени и качествени изисквания за заемане на академичната длъжност „доцент“.

4. Оценка на личния принос на кандидата

След внимателния прочит и анализ на представените материали в конкурса за заемане на академичната длъжност „доцент“ от кандидата гл. ас. д-р Атанас Игнатов Владиков убедено мога да заявя, че приносите (в неговите части от публикациите) са лично негово дело. Същите са представени и защитени обосновано.

5. Критични забележки и препоръки

Мога да отправя една принципна препоръка към бъдещата преподавателска, научна и изследователска дейност на кандидата, а по-конкретно да си избере свое собствена изследователска ниша, в която да се специализира. От това ще спечелят всички заинтересовани страни – студентите, колегите, катедрата и университета като цяло.

6. Лични впечатления

Нямам лични впечатления от изявите на кандидата извън конкурса, освен от участията му като квестор при провеждане на държавни изпити на специалност „Международни икономически отношения“ (ОКС „Бакалавър“) и специалност „Международна търговия“ (ОКС „Магистър“), по време на които д-р Владиков съвестно изпълнява своите задължения.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Документите и материалите, представени от гл. ас. д-р Атанас Игнатов Владиков **отговарят на всички** изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република

България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и съответния Правилник на ПУ „Паисий Хилендарски“.

Кандидатът в конкурса е представил достатъчен брой научни трудове, публикувани след материалите, използвани при защитата на ОНС ‘доктор’. В работите на кандидата има оригинални научни и приложни приноси, които са получили признание като значителна част от тях са публикувани от авторитетни академични издателства. Теоретичните му разработки имат практическа приложимост, като част от тях са пряко ориентирани към учебната работа. Научната и преподавателската квалификация на гл. ас. д-р Атанас Игнатов Владиков е безспорна.

Постигнатите от гл. ас. д-р Атанас Игнатов Владиков резултати в учебната и научно-изследователската дейност, **напълно** съответстват на специфичните изисквания на Факултета по икономически и социални науки, приети във връзка с Правилника на ПУ за приложение на ЗРАСРБ.

След запознаване с представените в конкурса материали и научни трудове и анализ на тяхната значимост и съдържащите се в тях научни и научно-приложни, намирам за основателно да дам своята **положителна** оценка и да препоръчам на Научното жури да изготви доклад-предложение до Факултетния съвет на Факултет по икономически и социални науки за избор на гл. ас. д-р Атанас Игнатов Владиков на академичната длъжност ‘доцент’ в ПУ „П. Хилендарски“ по професионално направление 3.8 Икономика (Световно стопанство и международни икономически отношения – Европейска икономика).

30.10.2017 г.

Рецензент:

доц. д-р Васил Петков